

Uchwała przyjęta na Kongresie EPL, St. Julian's (Malta), 29–30 marca 2017 r.

Rosyjska dezinformacja i osłabianie zachodnich demokracji

Państwa członkowskie UE stoją obecnie w obliczu niespotykanego dotychczas zagrożenia dla ich demokratycznych społeczeństw. Rosyjskie kampanie propagandy i dezinformacji oraz ciągłe wspieranie przez Rosję antyeuropejskich sił politycznych osłabiają projekt europejski, współpracę transatlantycką i ogółem zachodnie demokracje, z punktu widzenia wartości liberalnych, niezależności politycznej i suwerenności. W rzeczywistości kryzys ten osiągnął alarmujący poziom. Nieustanne, skrupulatne wysiłki Rosji zmierzające do przeinaczania faktów, manipulowania rzeczywistością, wspierania braku zaufania do procesu demokratycznego, a nawet ingerowania w wybory na Zachodzie są całkowicie niedopuszczalne.

Integralną częścią ataku prezydenta Putina na Europę jest **walka informacyjna**. Strategia ta polega na wykorzystaniu technik wojskowych, przestępczych, wywiadowczych, biznesowych, dyplomatycznych, medialnych, cybernetycznych i politycznych, aby osiągnąć cele Kremla. Chociaż EPL dąży do utrzymania dobrych stosunków ze wszystkimi sąsiadami, również z Rosją, UE nie może pozwolić na to, aby ingerencja tego państwa osłabiła demokratyczne społeczeństwa UE, wzniecała nienawiść i strach. Aneksja Krymu, wojna hybrydowa przeciwko Ukrainie, inwazja na Gruzję, rosyjskie kampanie przeciwko krajom bałtyckim, Białorusi, Mołdawii, a nawet Polsce – wszystkie te działania stanowią wyzwania dla sąsiadów Rosji i podważają pokój i stabilność, którymi Europa cieszyła się przez dziesięciolecia.

UE musi ustanowić skuteczną i szczegółową strategię, której celem będzie niezwłoczne i zdecydowane przeciwdziałanie rosyjskiej walce informacyjnej. Musimy opracować odpowiednie ramy instytucjonalne, przydzielić niezbędne zasoby, znaleźć właściwe komunikaty i postać. Im wcześniej UE przyjmie do wiadomości, że Kreml bierze udział w niewypowiedzianej wojnie przeciwko liberalnym wartościom, na których opiera się pokój i dobrobyt Europy, tym wcześniej będzie mogła znaleźć właściwe rozwiązania polityczne.

Ze względu na powagę tego zagrożenia oraz pilną potrzebę przeciwdziałania mu EPL:

- **wyraża** głębokie zaniepokojenie wysoce niebezpiecznym charakterem rosyjskiej propagandy, która stała się jeszcze bardziej wyrafinowana od czasu upadku reżimu radzieckiego;
- **podkreśla** szczególną obawę związaną z zagrożeniem cybernetycznym pochodzącym z Rosji, które w znacznym stopniu przewyższa chińskie zagrożenie tego samego rodzaju; uznaje również, że sfera cybernetyczna postrzegana jest przez Rosję głównie jako przestrzeń do prowadzenia walki informacyjnej;
- **dostrzega** zagrożenie ze strony Kremla dla zachodnich demokracji, co pokazały wybory w Stanach Zjednoczonych i w Europie;

- **podkreśla** znaczenie zaangażowania NATO w komunikację strategiczną z wykorzystaniem bardziej spójnej narracji i zestawu argumentów mających obalić mity kultywowane przez Moskwę;
- **stoi** zdecydowanie u boku państw członkowskich oraz proeuropejskich sił w krajach Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich, w Stanach Zjednoczonych i na całym świecie, jeśli chodzi o potępienie prób podejmowanych przez prezydenta Putina w celu osłabienia liberalno-demokratycznych rządów i wartości, a w szczególności samego projektu europejskiego;
- **wzywa** do jedności wśród państw członkowskich UE i w ramach NATO, aby wszyscy z dumą i jednoznacznie opowiadali się za wartościami liberalno-demokratycznymi: za podstawowymi prawami człowieka i wolnościami osobistymi, rządami prawa, niezależnym systemem sądowym oraz za przejrzystymi i demokratycznymi rządami;
- **z zadowoleniem przyjmuje** niedawne inicjatywy UE – zwłaszcza jeśli chodzi o grupę zadaniową ds. komunikacji strategicznej dot. Wschodu (East StratCom Task Force), utworzoną w ramach Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) we wrześniu 2015 r. w celu komunikowania i promowania polityk UE w krajach Partnerstwa Wschodniego, wspierania wolnych i niezależnych mediów oraz przeciwdziałania dezinformacji, a także o przyjętą w listopadzie 2016 r. rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie przeciwdziałania antyunionijnej propagandzie – których celem jest pobudzenie skutecznej reakcji UE na zagrożenie, jakie stanowi prowadzona przez Kreml wielostronna kampania dezinformacji;
- **wzywa** jednak do znacznego umocnienia działającej w ramach ESDZ grupy zadaniowej ds. komunikacji strategicznej dot. Wschodu poprzez zwiększenie finansowania i personelu; wzywa również do ustanowienia skutecznej, dobrze ukierunkowanej i szytej na miarę strategii komunikowania oraz promowania polityk i wartości UE we wschodnim sąsiedztwie, w celu zwiększenia w społeczeństwie wiedzy na temat działań dezinformacyjnych podejmowanych przez podmioty zewnętrzne;
- **wzywa** do szerzej zakrojonej i bardziej skoordynowanej europejskiej reakcji ze strony państw członkowskich i instytucji UE, do utworzenia w ramach instytucji UE jednostki ds. koordynacji w celu ułatwienia tej reakcji oraz do zwiększenia wysiłków w zakresie dzielenia się potencjałem i kontrwywiadu;
- **wzywa** do ustanowienia we wszystkich państwach członkowskich – jak uczyniono to niedawno w Czechach – agencji mających na celu identyfikację dezinformacji i propagandy oraz przeciwdziałanie im;
- **podkreśla** potrzebę stanowczego potępienia kremlowskiej dezinformacji, z wykorzystaniem odpowiednich dowodów;
- **podkreśla** znaczenie identyfikowania i namierzania wspieranych przez Kreml rzeczników, urzędników, organizacji pozarządowych, intelektualistów, działaczy i przedsiębiorców zaangażowanych w proceder korupcji;
- **zwraca uwagę** na intensywne działania podejmowane nieustannie przez ośrodki analityczne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w celu podkreślenia rzeczywistego charakteru i rozmiarów tego zagrożenia dla liberalnej demokracji; z zadowoleniem przyjmuje innowacyjne rozwiązania ze strony sektora prywatnego i publicznego, których celem jest

znalezienie sposobów demaskowania „fałszywych informacji” i dezinformacji oraz rozróżniania źródeł wiarygodnych i niewiarygodnych;

- **wzywa** UE i jej państwa członkowskie do zapewnienia większej przejrzystości w przypadku organizacji pozarządowych, lobbystów i partii politycznych, zwłaszcza w kwestii finansowania;
- **apeluje** o ustanowienie systemów monitorowania mediów, w oparciu o wiarygodne metodologie, aby umożliwić organom ds. regulacji mediów identyfikację przypadków łamania prawa, w tym mowy nienawiści i propagandy państwowej, oraz ostrzeżenie przedsiębiorstw przed umieszczaniem reklam na propagandowych stronach internetowych;
- **potwierdza** zasadniczą potrzebę zapewnienia profesjonalnego, niezależnego i etycznego dziennikarstwa opartego na faktach – zwłaszcza za pośrednictwem rosyjskojęzycznych mediów – aby w ten sposób przeciwdziałać kłamstwom i wprowadzaniu w błąd; podkreśla również potrzebę szkolenia i kształcenia dziennikarzy w tym obszarze;
- **podkreśla** znaczenie zapewnienia źródeł informacji alternatywnych dla takich mediów, jak finansowany ze środków publicznych rosyjski kanał telewizyjny RT (Russia Today); podkreśla znaczenie utworzenia rosyjskojęzycznego kanału telewizyjnego obejmującego całą UE i wszystkie kraje Partnerstwa Wschodniego; apeluje również o współpracę i wymianę wysokiej jakości treści między niezależnymi specjalistami w dziedzinie mediów we wschodnim sąsiedztwie i w Rosji;
- **podkreśla** znaczenie, jakie dla obywateli zarówno UE, jak też regionów Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich ma zwiększanie świadomości, edukowanie i korzystanie z internetowych środków przekazu, które to działania mają umożliwić im krytyczną analizę treści medialnych i identyfikowanie propagandy;
- **wzywa** do ustanowienia forum, które gromadziłoby co roku polityków wysokiego szczebla, przedstawicieli ośrodków analitycznych i innych ekspertów w celu przeciwdziałania propagandzie Kremla;
- **wzywa** do zwiększenia wymiany informacji między ekspertami UE a ekspertami z krajów wschodniego sąsiedztwa i Bałkanów Zachodnich, którzy mają rozległą wiedzę na temat Rosji i krajów byłego ZSRR; wzywa do zorganizowania w krajach Partnerstwa Wschodniego wizyt studyjnych dla dziennikarzy i ekspertów.